EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 21.2.2023
COM(2023) 103 final

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Yhteinen kalastuspolitiikka tänään ja huomenna: kalastus- ja merisopimus kohti kestävää, tieteeseen perustuvaa, innovatiivista ja osallistavaa kalastuksenhoitoa

{SWD(2023) 103 final}

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Yhteinen kalastuspolitiikka tänään ja huomenna: kalastus- ja merisopimus kohti kestävää, tieteeseen perustuvaa, innovatiivista ja osallistavaa kalastuksenhoitoa

1. JOHDANTO

Yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) tavoitteena on varmistaa kalastuksen ja vesiviljelyn kestävyys pitkällä aikavälillä, elintarvikkeiden saatavuus sekä kohtuullinen elintaso kalastajille ja vesiviljelyä harjoittaville yhteisöille. Tämä koskee kaikkia toimijoita koko arvoketjussa, jotta säilytetään rannikkoyhteisöjen sosioekonominen rakenne.

YKP oli Euroopan vihreän kehityksen ohjelman[1] ja siihen liittyvien strategioiden[2] edeltäjä, sillä siinä yhdistyvät ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset kestävyystavoitteet. Euroopan vihreän kehityksen ohjelma puolestaan vahvisti YKP:n lähestymistapaa, sillä siinä kiinnitetään huomiota kalastuksen ja vesiviljelyn moninaisiin vaikutuksiin niin rannikkoalueiden talouden ja työllisyyden, EU:n elintarviketurvan kuin meriympäristön suojelun näkökulmasta.

Meriin ja niiden runsaaseen biodiversiteettiin, josta rannikkoyhteisöjen sosioekonominen rakenne on riippuvainen, kohdistuu tällä hetkellä useita monimutkaisia haasteita. Meriin vaikuttavat merellä harjoitettava toiminta, saasteet (esimerkiksi kohonneet ravinnepitoisuudet sekä epäpuhtaudet, merten roskaantuminen, mukaan lukien muovit ja mikromuovit, ja vedenalainen melu) sekä ilmastonmuutos (esimerkiksi vieraslajien leviäminen). Näihin ongelmiin on puututtava YKP:n puitteissa sekä kalastusalalla, mutta nekään eivät voi yksinään ratkaista näitä haasteita. Aivan yhtä tärkeää on torjua myös muiden ihmisen aiheuttamien paineiden kuin kalastuksen vaikutuksia meriympäristöön ja edistää EU:n kalastajille ja rannikkoyhteisöille elintärkeiden valtamerten ennallistamista ja tervehdyttämistä.

Tämä edellyttää kokonaisvaltaista ja muiden politiikanalojen, kuten ympäristö-, maatalous- ja energiapolitiikan, kanssa johdonmukaista lähestymistapaa. Kaikkien Euroopan vihreän kehityksen ohjelman osa-alueiden ja erityisesti saasteettomuustoimintasuunnitelman[3] täytäntöönpano on tässä yhteydessä keskeisen tärkeää. Esimerkiksi Itämerellä rehevöitymisellä ja saastumisella on ollut vakavia vaikutuksia meriympäristön kestävyyteen, myös kalakantoihin. On selvää, että kalastuksenhoitotoimenpiteet eivät yksinään riitä parantamaan tilannetta. Sen vuoksi eri politiikanaloilla toimivat sidosryhmät ovat yhdistäneet voimansa yhteisiin haasteisiin vastaamiseksi muun muassa allekirjoittamalla Itämerta

---

1 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Euroopan vihreän kehityksen ohjelma* (COM(2019) 640 final).

2 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Pellolta pöytään -strategia oikeudenmukaista, terveyttä edistävää ja ympäristöä säästävää elintarvikejärjestelmää varten* (COM(2020) 381) sekä komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia – Luonto takaisin osaksi elämäämme* (COM(2020) 380).

3 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Terve maapallo kaikille – EU:n toimintasuunnitelma "Kohti ilman, veden ja maaperän saasteettomuutta"* (COM(2021) 400 final).

koskevan julkilausuman[4]. Välimerellä ja Mustallamerellä erityisenä huolenaiheena ovat saastumisen kielteiset vaikutukset meriympäristöön. Välimeren yleinen kalastuskomissio (GFCM) aikoo laatia tähän liittyen alueellisen sopeutumisstrategian, jotta saastumisen, kuten muovisaasteen, vedenalaisen melun, hylättyjen, kadonneiden tai muuten poisheitettyjen kalastusvälineiden sekä ravinteiden ja epäpuhtauksien mahdollisiin vaikutuksiin pystytään vastaamaan.

Tämän tiedonannon tarkoituksena on raportoida YKP-asetuksen 49 artiklan mukaisesti yhteisen kalastuspolitiikan toiminnasta sekä esittää visio ja etenemissuunnitelma kohti tulevaisuuden kestävää ja selviytymiskykyistä kalastusalaa. Tiedonanto täydentää toimintasuunnitelmaa, jossa käsitellään meriekosysteemien suojelemista ja ennallistamista kalatalouden kestävyyden ja selviytymiskyvyn varmistamiseksi[5], jäljempänä ’meriympäristön toimintasuunnitelma’, sekä EU:n kalastus- ja vesiviljelyalan energiasiirtymää koskevaa tiedonantoa[6], jäljempänä ’energiasiirtymäaloite’, joissa yksilöidään kalastukseen, ympäristöön ja ilmastoon liittyvien erityisten haasteiden ratkaisemiseksi tarvittavia konkreettisia toimia ja asetetaan ne tärkeysjärjestykseen. Lisäksi erillisessä kohdennetussa kertomuksessa[7] arvioidaan kattavasti yhteistä markkinajärjestelyä.

Tämä tiedonanto on tarkoitettu luettavaksi yhdessä siihen liittyvän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan kanssa, jossa on yksityiskohtaisempaa tietoa YKP:n täytäntöönpanon nykytilasta. Valmisteluasiakirja perustuu joulukuussa 2021 alkaneeseen laajaan kuulemisprosessiin, useisiin eri tutkimuksiin, Euroopan parlamentin päätöslauselmiin sekä neuvoston ja jäsenvaltioiden esittämiin kantoihin.

2. ENEMMÄN MAHDOLLISUUKSIA KALASTUS- JA VESIVILJELY-YHTEISÖJEN JÄSENILLE

Kalastus- ja vesiviljelyammateilla on pitkät perinteet, ja niiden juuret ulottuvat syvälle Euroopan kulttuuriperintöön. EU:n kalastuslaivastoa koskevan vuotuisen talousraportin[8] mukaan kaupallisessa kalastuksessa EU:ssa työskenteli vuonna 2020 yli 124 630 kalastajaa (kokoaikaisiksi muutettuna 82 272 henkilöä). EU:n vesiviljelyalalla puolestaan työskenteli EU:n vesiviljelyä koskevan tuoreimman talousraportin[9] mukaan vuonna 2018 arviolta 69 000 henkilöä (kokoaikaisiksi muutettuna 39 000 henkilöä). Sekä kalastus että vesiviljely auttavat turvaamaan elintarvikkeiden monipuolisen saatavuuden ja tarjoavat työpaikkoja useissa rannikkoyhteisöissä. Sen vuoksi YKP:n sosiaaliseen ulottuvuuteen olisi kiinnitettävä erityistä huomiota.

---

4 https://commission.europa.eu/system/files/2020-09/ministerial_declaration_our_baltic_conference.pdf

5 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *EU:n toimintasuunnitelma: meriekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen kestävää ja selviytymiskykyistä kalastusta varten* (COM(2023) 102).

6 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle EU:n kalastus- ja vesiviljelyalan energiasiirtymästä (COM(2023) 100).

7 Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen täytäntöönpanosta (COM(2023) 101).

8 Euroopan komissio, Yhteinen tutkimuskeskus, tieteellis-teknis-taloudellinen kalastuskomitea, ”The 2022 annual economic report on the EU fishing fleet” (STECF 22-06), toim. Virtanen, J., Guillen, J., Prellezo, R. ja Sabatella, E., Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2022.

9 Euroopan komissio, tieteellis-teknis-taloudellinen kalastuskomitea (STECF), ”The EU Aquaculture Sector – Economic report 2020” (STECF-20-12), EUR 28359 EN, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg, 2021.

Pellolta pöytään -strategiassa todetaan, että ihmisten, yhteiskuntien ja maapallon terveys liittyvät vahvasti toisiinsa ja että alkutuottajien toimeentulo on varmistettava, jotta siirtymä kestävään elintarvikejärjestelmään EU:ssa onnistuu. Näin ollen vesiluonnonvarojen kestävä käyttö on edellytyksenä sille, että kalastajille, vesiviljelyalan tuottajille ja kaikille arvoketjuun osallistuville on tarjolla kestäviä työpaikkoja. EU:n kalastusalan sosiaalista ulottuvuutta on analysoitava kokonaisvaltaisesti, jotta poliittiset päättäjät voivat ottaa paremmin huomioon työllisyyttä, sukupuolijakaumaa, ammatillista koulutusta ja ihmisten riippuvuutta kalastustoiminnasta koskevat tiedot esittäessään kalastuksenhoitoon liittyviä säilyttämistoimenpiteitä.

Sukupolvenvaihdos on avainasemassa pyrittäessä varmistamaan EU:n kalastus-, vesiviljely- ja jalostusalan sekä rannikkoyhteisöjen elinvoima tulevaisuudessa. Sukupolvenvaihdosta tapahtuu kuitenkin vain, jos ala nähdään houkuttelevana, vaikeita työoloja parannetaan innovoinnin avulla, meriympäristö pidetään biologisesti monimuotoisena, puhtaana ja terveenä ja kalastajien ja vesiviljelytuottajien ammattitaitoa ja heidän tarjoamiaan palveluja arvostetaan yhteiskunnassa. Kalastus on tuotava esille houkuttelevana uravaihtoehtona, ja kalastajat tulisi nähdä ”merten vartijoina”. Tässä yhteydessä olisi myös korostettava mahdollisuuksia elää ulkoilmaelämää tai kehittää innovatiivisia työskentelytapoja esimerkiksi yhdistämällä tuotanto suoramyyntiin tai matkailuun. Samaten on ratkaisevan tärkeää ottaa paremmin huomioon naisten merkittävä rooli kalojen ja äyriäisten koko arvoketjussa EU:ssa niin vaurauden ja työllisyyden luomisessa kuin vesiluonnonvarojen kestävässä käytössä ja säilyttämisessä.

YKP tarjoaa keinoja kalastus- ja vesiviljelyammattien vetovoiman parantamiseksi. Esimerkiksi kestävällä kalastuksenhoidolla varmistetaan terveiden kalakantojen saatavuus pitkällä aikavälillä, mikä on edellytyksenä yritystoiminnan vakaudelle. YKP:ssä myös tuottajaorganisaatioilla on merkittävä asema, sillä ne voivat jäsenineen laatia räätälöityjä toimia ja vahvistaa toimijoiden asemaa kaikkialla arvoketjussa. Ottamalla huomioon sosioekonomiset vaikutukset kalastuksenhoitoa koskevassa päätöksenteossa voidaan lisäksi turvata kohtuullinen elintaso kalastustoiminnasta riippuvaisille ihmisille. EU:n talousarviosta, erityisesti Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta[10] (EMKVR) ja siihen kuuluvan yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen kautta, annetaan merkittävää taloudellista tukea[11] turvallisuuden ja työolojen parantamiseen, osaamisen kehittämiseen, tietämyksen jakamiseen ja alan yleisen resilienssin vahvistamiseen.

EU:n muilla politiikoilla on merkitystä kalastusalan vetovoiman säilyttämisessä ja siten Euroopan kalastus- ja vesiviljely-yhteisöjen elinvoimaisuuden varmistamisessa. YKP:n lisäksi EU:n lainsäädännössä noudatetaan kalastusalan turvallisuutta ja työoloja koskevia tiukkoja kansainvälisiä normeja[12], jotka koskevat muun muassa kalastusalusten miehistön koulutusta, toimia nykyajan orjuuden sekä laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän eli LIS-kalastuksen poistamiseksi sekä sosiaalisten olojen kehittämisen edistämistä maailmanlaajuisesti. Näillä toimilla edistetään kansainvälistä yhteistyötä[13] ja

[10] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1139, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2021, Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2017/1004 muuttamisesta.

[11] Kymmenen prosenttia kaikista EMKVR:n yhteisistä määrärahoista.

[12] Normit, jotka on hyväksytty Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) puitteissa, esimerkiksi kalastusaluksen laivaväen koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan IMOn yleissopimuksen (STCW-F-yleissopimus) nojalla.

[13] EU:lla on keskeinen rooli Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä (OECD) sekä Yhdistyneissä kansakunnissa ja sen erityisjärjestöissä, kuten elintarvike- ja maatalousjärjestössä (FAO), kunnianhimoisen

maailmanlaajuisesti tasapuolisia toimintaedellytyksiä sekä reilua kilpailua EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Niillä myös edistetään vapaakauppasopimuksissa kunnianhimoista tavoitetasoa kalastus- ja vesiviljelymarkkinoiden kestävän kehityksen osalta.

Kaikilla kalastusalan toimijoilla on osansa kalastus- ja vesiviljelytoiminnan kannattavuuden ja vetovoiman varmistamisessa. Alalla tulee hyödyntää kaikkia käytettävissä olevia välineitä muutosten toteuttamiseksi innovoinnin, investointien, yhteistyön ja monipuolistamisen avulla. Erityisesti parantamalla osaamista perus- ja muun koulutuksen sekä elinikäisen oppimisen avulla Euroopan osaamisen teemavuoden[14] tavoitteiden mukaisesti voidaan tehostaa kalastajien ja vesiviljelyn harjoittajien toimintaa, parantaa alan resilienssiä ja pienentää onnettomuusriskiä. Alan nykyaikaistaminen ja avaaminen yhteiskunnan palvelukseen laajemmin on keskeistä alan vetovoiman lisäämiseksi erityisesti nuoren sukupolven silmissä.

Komissio

- **aikoo toteuttaa kevään 2023 ja kesän 2024 välisenä aikana** EU:n laajuisen osallistavan **ennakointihankkeen ”Tulevaisuuden kalastajat”**, jonka tarkoituksena on ennakoida, millainen kalastajien ratkaiseva rooli yhteiskunnassa tulee olemaan sen lisäksi, että he tuottavat laadukasta kala- ja äyriäisravintoa, jonka hiilijalanjälki on suhteellisen pieni. Hankkeessa pyritään tunnistamaan kalastusalan vetovoimaa määrittäviä kehityssuuntia, mahdollisuuksia ja uhkia kentällä tehtävien laadullisten haastattelujen perusteella. Siinä keskitytään erityisesti seuraaviin tekijöihin:
    - kalastusalan pitkän aikavälin kestävyyteen ja kannattavuuteen sekä kalastusyhteisöjen hyvinvointiin vaikuttavat tekijät ja suuntaukset (esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutukset, biodiversiteetin heikkeneminen, saastuminen, vihreä ja digitaalinen siirtymä, osaaminen, työvoiman ikääntyminen sekä markkinoiden ja kaupan kehityssuuntaukset)
    - kalastajien identiteetti ja rooli heidän ydinliiketoimintaansa laajemmin tarkasteltuna, erityisesti meriympäristön suojelussa ja ennallistamisessa, ympäristömatkailussa ja rannikkoalueiden paikallisessa kehittämisessä
    - kalastajien ja muiden merialan sidosryhmien väliseen yhteistyöhön ja synergiaan liittyvät haasteet ja mahdollisuudet, erityisesti mitä tulee merten aluesuunnitteluun, uusiutuvan energian käyttöönottoon, kalojen ja äyriäisten toimitusketjujen järjestämiseen, kiertotalouteen sekä monipuolistamiseen laajemmasta kestävän sinisen talouden näkökulmasta.

  Hankkeen tuloksia hyödynnetään tulevassa päätöksenteossa sekä kalastusalan liiketoimintastrategioiden kehittämisessä.

- kehottaa **jäsenvaltioita** noudattamaan **vuodesta 2023 alkaen alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa**, jossa paikallisia kalastusyhteisöjä autetaan vastaamaan sosiaalisiin haasteisiin ja tarpeisiin vuosien 2021–2027 EMKVR-ohjelmiin kuuluvan **yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen keinoin**.

---

päätöksenteon ohjaamisessa alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä ja kansainvälisellä tasolla Koillis-Atlantin alueella sekä kahdenvälisellä tasolla kalastuskumppanuussopimusten ja muiden EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tehtyjen kahden- tai kolmenvälisten sopimusten puitteissa.

[14] Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan osaamisen teemavuodesta 2023 (COM(2022) 526).

- kehottaa **tiedeyhteisöä** ja erityisesti tieteellis-teknis-taloudellista kalastuskomiteaa kehittämään edelleen **sosiaalisia indikaattoreita**, joita käytetään sosioekonomisten raporttien analysoinnissa. Tämä tukee tulevien kalastuksenhoitoa ja säilyttämistoimenpiteitä koskevien ehdotusten laadintaa ja parantaa tällaisten toimenpiteiden sosiaalisten ja työllisyysvaikutusten arviointia. Indikaattoreiden kehittäminen auttaa myös alan vetovoiman edistämiseksi tarvittavien resurssien ja investointien määrittelyssä.

- **aikoo harkita direktiiviehdotuksen laatimista kalastusaluksen laivaväen koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan IMO:n yleissopimuksen (STCW-F) tarkistuksen hyväksymisen jälkeen sen varmistamiseksi, että tarkistettu yleissopimus saatetaan asianmukaisesti osaksi** EU:n oikeusjärjestystä, sekä auttaa jäsenvaltioita nopeuttamaan ILO:n ja IMO:n yleissopimusten ratifiointia.

3. MAAPALLON SUOJELUN EDISTÄMINEN

YKP:n myötä EU on luonut vakaan lainsäädäntökehyksen kalastuksenhoidon alalla. YKP on edellisten 50 vuoden ajan tarjonnut perustan merten elollisten luonnonvarojen säilyttämistä ja hoitoa koskevien tiukkojen normien kehittämiselle sekä meriympäristön suojelun edistämiselle.

YKP:ssä asetetaan selkeät tavoitteet kalakantojen kestävälle hoidolle. Sen päätöksenteon perustana ovat luotettavat ja kansainvälisesti tunnustetut tieteelliset lausunnot, laajan tietopohjan kerääminen sekä mallintamisvalmiuksien parantaminen kalastusmahdollisuuksia koskevia ehdotuksia varten. Laivastojen hallinnoinnilla varmistetaan, että kalastuskapasiteetti ja kalastusmahdollisuudet ovat tasapainossa pitkällä aikavälillä. Jäsenvaltiot ja sidosryhmät ovat tiiviisti mukana kalastuksenhoidossa, ja päätökset tehdään alueellisten näkökohtien ja erityispiirteiden pohjalta. Politiikan tukena on vankka valvonta-, tarkastus- ja täytäntöönpanojärjestelmä, johon kuuluu muun muassa LIS-kalastustoiminnan torjunta valvonta-asetuksen[15] ja LIS-asetuksen[16] avulla. Lisäksi EMKVR:n rahoituksella kannustetaan politiikan tavoitteiden saavuttamiseen ja tuetaan sitä taloudellisesti.

Nyt, kun uudistettua YKP:tä on pantu täytäntöön vuosikymmenen ajan, aletaan nähdä konkreettista edistystä kohti kestävämpää kalastusta. Kalastajat, kansalaisyhteiskunta ja jäsenvaltiot ovat osallistuneet useiden kriittisten kalakantojen elvyttämiseen, esimerkkeinä kummelituska Pyreneiden niemimaata ympäröivillä merialueilla ja Atlantilla sekä meribassi, ja ne ovat auttaneet pysäyttämään kalakantojen heikkenemisen Välimerellä ja

[15] Neuvoston asetus (EY) N:o 1224/2009, annettu 20 päivänä marraskuuta 2009, yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, asetusten (EY) N:o 847/96, (EY) N:o 2371/2002, (EY) N:o 811/2004, (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 2115/2005, (EY) N:o 2166/2005, (EY) N:o 388/2006, (EY) N:o 509/2007, (EY) N:o 676/2007, (EY) N:o 1098/2007, (EY) N:o 1300/2008 ja (EY) N:o 1342/2008 muuttamisesta sekä asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1627/94 ja (EY) N:o 1966/2006 kumoamisesta.

[16] Neuvoston asetus (EY) N:o 1005/2008, annettu 29 päivänä syyskuuta 2008, laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemistä, estämistä ja poistamista koskevasta yhteisön järjestelmästä, asetusten (ETY) N:o 2847/93, (EY) N:o 1936/2001 ja (EY) N:o 601/2004 muuttamisesta sekä asetusten (EY) N:o 1093/94 ja (EY) N:o 1447/1999 kumoamisesta.

Mustallamerellä. Samaan aikaan vaaditaan kuitenkin lisää edistystä ja kunnianhimoa, jotta YKP:n ympäristökestävyystavoitteet voidaan saavuttaa kokonaisuudessaan.

Meriekosysteemien ja meriluonnonvarojen suojelu

Kalastustoiminta vaikuttaa edelleen kielteisesti meriekosysteemeihin erityisesti siitä syystä, että merenpohja häiriytyy, herkkiä lajeja päätyy sivusaaliiksi ja meren ravintoverkkoihin kohdistuu vaikutuksia. Näihin vaikutuksiin, joita käsitellään yksityiskohtaisesti meriympäristön toimintasuunnitelmassa, yhdistyvät ilmastonmuutoksen vaikutukset ja muut ihmisen toiminnan aiheuttamat paineet. Samaan aikaan meriekosysteemien heikko tila uhkaa suoraan myös kalavarojen ja vesiviljelyn kestävyyttä ja niihin liittyvää taloudellista toimintaa sekä niistä riippuvaisten yhteisöjen hyvinvointia.

Ekosysteemien tilan muutokset vaikuttavat kalakantojen lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin tuottavuuteen ja lisäävät lyhyen aikavälin häiriöitä, kuten valtamerten helleaaltoja ja happamoitumista, lisääntymiseen liittyviä ongelmia, myrkyllisiä leväkukintoja, loisesiintymiä ja happipulaa. Tällaiset muutokset ja häiriöt voivat johtaa kalakantojen romahtamiseen tai pakottaa kalakannat siirtymään pohjoisille, syvemmille ja viileämmille vesille, jotka sijaitsevat usein EU:n ulkopuolella. Myös muovi, mikromuovi ja muu ihmisen toiminnasta johtuva saastuminen merellä ja maalla (esimerkiksi maatalouden, kalastuksen, teollisuuden, merenkulun ja jätevesien seurauksena) vaikuttaa kielteisesti meriekosysteemeihin ja siten kalastus- ja vesiviljelytoimintaan. Näiden haasteiden yhteisvaikutukset ovat mittaluokaltaan ennennäkemättömiä. Koska tulevaisuuden ilmasto-olosuhteisiin liittyy epävarmuutta ja tutkimusta tarvitaan lisää, näitä yhteisvaikutuksia on vaikea arvioida ja ymmärtää täysin, mikä hankaloittaa tilannetta entisestään.

Jotta näihin haasteisiin voidaan vastata tehokkaasti, on tärkeää paitsi torjua meriympäristöön kohdistuvia muita kuin kalastukseen liittyviä paineita, myös panna YKP huolellisesti ja tehokkaasti täytäntöön erityisesti vahvistamalla tiedonkeruuta ja tutkimusta, jatkamalla näyttöön perustuvaa päätöksentekoa ja varmistamalla yhdenmukainen ja tehokas valvonta ja täytäntöönpano. Kuten meriympäristön toimintasuunnitelmassa todetaan, tämä tarkoittaa myös sellaisten toimien priorisoimista, joilla kalastuksen vaikutuksia meriympäristöön vähennetään kaikkein tehokkaimmin. Seuraaviin näkökohtiin on kiinnitettävä erityistä huomiota:

- Kestävän enimmäistuoton saavuttaminen

YKP:ssä noudatettava kestävän enimmäistuoton periaate[17] on kalastuksenhoidossa sovellettava toiminnallinen, mitattavissa oleva ja tieteeseen perustuva tavoite. Elvyttämällä kannat vähintään kestävän enimmäistuoton tasolle voidaan vähentää meriekosysteemeihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia, parantaa alusten kannattavuutta ja vähentää kalastuslaivastojen hiilipäästöjä. EU on sitoutunut kestävään enimmäistuottoon myös kansainvälisissä sopimuksissa, kuten YK:n kestävän kehityksen tavoitteissa. Alueilla, joilla on noudatettu kestävän enimmäistuoton periaatetta, kalakannat ovat elpyneet, saalismäärät ja tulot ovat kasvaneet ja meriympäristöön kohdistuvat kielteiset vaikutukset ovat lieventyneet. Viime vuosina yhä useampien kantojen osalta on saavutettu kestävän enimmäistuoton taso;

[17] Kestävä enimmäistuotto tarkoittaa suurinta teoreettista tasapainon säilyttävää tuottoa, joka kannasta keskimäärin voidaan pyytää jatkuvasti nykyisissä keskimääräisissä ympäristöolosuhteissa vaikuttamatta merkittävästi lisääntymisprosessiin (YKP-asetuksen 4 artiklan 1 kohdan 7 alakohta).

erityisen hyviä tulokset ovat olleet Koillis-Atlantilla. Edelleen tarvitaan kuitenkin lisätoimia. Välimeren alueella tilanne on edelleen huolestuttava ja se paranee liian hitaasti, kun taas Itämeren alueella viimeaikainen hyvä kehitys on taittunut muiden ympäristöön ja meriekosysteemeihin kohdistuvien paineiden vuoksi.[18] On ratkaisevan tärkeää jatkaa ja nopeuttaa toimia kalakantojen elvyttämiseksi ja niiden pitämiseksi kestävän enimmäistuoton tason yläpuolella.

- Ekosysteemilähtöisen lähestymistavan vahvistaminen paremman tutkimuksen avulla

Meriekosysteemeihin, kalastukseen ja vesiviljelyyn kohdistuviin ympäristöhaasteisiin vastaamisessa kaiken perustana on tiedeyhteisön tekemä työ. Tutkimusten myötä päätöksentekijät voivat tehdä tietoon perustuvia päätöksiä ja panna kaikilta osin täytäntöön kalastuksen- ja vesiviljelyn hoidossa sovellettavan ekosysteemilähtöisen lähestymistavan, joka on yksi YKP:n keskeisistä periaatteista. Ekosysteemilähtöisessä lähestymistavassa otetaan huomioon erilaiset ihmisen toiminnan ja hoitomenetelmien vaikutukset luonnonvarojen käyttöön ja meriympäristöön ja päinvastoin – luonnonvarojen tilan vaikutukset kalatalouteen.

Jotta merten luonnonvarojen käyttö olisi kestävää pitkällä aikavälillä, myös sosioekonomiselta kannalta, hoitoa koskevien päätösten olisi perustuttava tieteellisiin lausuntoihin, joissa otetaan huomioon meriekosysteemien monimutkaisuus[19] sekä paineiden ja lieventävien toimenpiteiden kumulatiiviset vaikutukset. Sen vuoksi on tärkeää parantaa edelleen tietämystä ja kerätä tarkempia tietoja, jotta tieteellisissä lausunnoissa voidaan ottaa huomioon kaikki meriekosysteemeihin vaikuttavat tekijät. Näitä tietoja hyödynnetään pohdittaessa, tulisiko monivuotisten kiintiöiden mukaisesti hoidettavien kantojen määrää lisätä.

Tiedonkeruun paraneminen[20] vahvistaa jatkuvasti YKP:n näyttöpohjaa. Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES) ottaa jo nyt huomioon ekosysteeminäkökulman tieteellisissä lausunnoissaan. Se esimerkiksi laatii ekosysteemikatsauksia[21] kustakin luonnonmaantieteellisestä alueesta[22].

- Kaupallisen ja virkistyskalastuksen tehokas valvonta ja sitä koskevien sääntöjen tehokas täytäntöönpano

YKP:n kestävyystavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää ottaa huomioon kaiken kalastustoiminnan, niin kaupallisen kuin virkistyskalastuksen, vaikutukset ja varmistaa

---

18 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – *Kohti kestävämpää kalastusta EU:ssa: tilannekatsaus ja suuntaviivat vuodeksi 2023* (COM(2022) 253).

19 Eri lajien ja ekosysteemiprosessien välinen vuorovaikutus sekä ihmisen eri toimintojen aiheuttamat erilaiset paineet.

20 STECF 22-07 - Eval 2021 ARs DCF and data transmission.pdf - Data Collection Framework – Euroopan komissio (europa.eu).

21 https://www.ices.dk/advice/ESD/Pages/Ecosystem-overviews.aspx

22 ICES käyttää alueellisena yksikkönä luonnonmaantieteellisiä alueita kootessaan ekosysteemilähtöisen lähestymistavan toteuttamiseksi tarvittavaa tietoa. ICES:n käyttämät luonnonmaantieteelliset alueet perustuvat luonnonmaantieteellisiin ja oseanografisiin piirteisiin sekä olemassa oleviin poliittisiin, sosiaalisiin, taloudellisiin ja kalastuksenhoidossa noudatettaviin aluejakoihin. Niitä kehitetään monivaiheisessa prosessissa, johon sisältyy ICES:n neuvoa-antavan komitean johtamia kuulemisia tutkijoiden ja sidosryhmien välillä.

tehokas valvonta ja täytäntöönpano jäsenvaltioissa. Valvonta-asetuksessa vahvistetaan erityisesti kaupallisia laivastoja koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Virkistyskalastukseen kiinnitetään sen sijaan vähemmän huomiota.

YKP:ssä todetaan, että ”virkistyskalastuksella voi olla huomattava vaikutus kalavaroihin”, ja painotetaan, että jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että virkistyskalastusta ”harjoitetaan yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden kanssa yhteensopivalla tavalla”.[23] Virkistyskalastuksen hoitoa varten tarvitaan kattava kuva tämän toiminnan vaikutuksista kalakantoihin ja ekosysteemeihin. Siinä on myös otettava huomioon tällaisen kalastuksen erityisluonne ja muu siihen sovellettava EU:n lainsäädäntö.

Luotettava ja yhtenäinen tiedonkeruu muodostaa edelleen suuren haasteen, minkä vuoksi komission on vaikea arvioida virkistyskalastuksen vaikutuksia tiettyihin kantoihin ja kehittää asianmukaisia toimenpiteitä. Valvonta-asetuksen tarkistamista koskevassa komission ehdotuksessa[24], joka on parhaillaan lainsäätäjien neuvoteltavana, esitetään yleinen vaatimus, jonka mukaan virkistyskalastajien määrää valvottaisiin lupa- tai rekisteröintijärjestelmän avulla, sekä vaatimus kaikkia virkistyskalastussaaliita koskevan tiedonkeruu- tai rekisteröintijärjestelmän käyttöönotosta valvonnan ja seurannan parantamiseksi.

- Innovointi ja rahoitus

Kalastusalalla on jo toteutettu useita uraauurtavia hankkeita ja lähestymistapoja, joissa keskitytään saasteiden ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen ja ilmastonmuutoksen vaikutuksiin sopeutumiseen. Osassa hankkeista keskitytään testaamaan ja toteuttamaan kentällä innovatiivisia ratkaisuja, kuten biohajoavia verkkoja, köysiä ja pyydysten osia, keräämään mereen päätyneitä roskia[25] tai ehkäisemään saastumista. EU:ssa on myös otettu käyttöön sääntelyä[26], jonka tarkoituksena on parantaa kalastusvälineiden kiertotalouden mukaista suunnittelua ja niiden seurantaa ja siten edistää kalastusvälineiden uudelleenkäyttöä ja helpottaa niiden kierrätettävyyttä. EU tekee yhteistyötä standardointiorganisaatioiden kanssa tämän sääntelyn täytäntöönpanemiseksi.

Yhtä tärkeää on kehittää huomattavasti energiatehokkaampia ja käyttövoimaltaan energianeutraaleja kalastusaluksia sekä kalastusmenetelmiä, joista aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa merten biodiversiteetille, ja varmistaa yleisesti ottaen, että kalastustoiminta

---

[23] YKP-asetuksen johdanto-osan 3 kappale.

[24] Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 1967/2006, (EY) N:o 1005/2008 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1139 muuttamisesta kalastuksenvalvonnan osalta (COM(2018) 368 final).

[25] ”Fishing for Litter” -hanke on hyvä esimerkki siitä, miten kalastajat voivat osallistua perinteisen kalastustoimintansa lisäksi yleisemmällä tavalla meriympäristön tilan parantamiseen. Hankkeen ansiosta kalastajien on helpompi kerätä jätteitä ja hävittää ne turvallisesti satamaan saavuttuaan, myös kun on kyse verkkoihin tavanomaisen kalastustoiminnan yhteydessä takertuneista jätteistä.

[26] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/883, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, aluksilta peräisin olevan jätteen toimittamiseen tarkoitetuista satamassa olevista vastaanottolaitteista, direktiivin 2010/65/EU muuttamisesta ja direktiivin 2000/59/EY kumoamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) sekä komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2021/958, annettu 31 päivänä toukokuuta 2021, markkinoille saatettuja kalastusvälineitä ja jäsenvaltioissa kerättyä kalastusvälinejätettä koskevien, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/904 13 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 13 artiklan 2 kohdan mukaisten tietojen toimittamismuodon vahvistamisesta.

vaikuttaa mahdollisimman vähän meriekosysteemeihin eikä pahenna ilmastonmuutosta. Tämä auttaa ekosysteemejä selviämään paremmin ilmastonmuutoksen vaikutuksista.

- Politiikkojen johdonmukaisuuden parantaminen

YKP:n ja EU:n ympäristölainsäädännön, erityisesti meristrategiapuitedirektiivin[27] sekä lintudirektiivin[28] ja luontodirektiivin[29], täytäntöönpanon johdonmukaisuutta on parannettava. Laajemmin tarkasteltuna tämä käsittää myös vuoteen 2030 ulottuvan biodiversiteettistrategian ja Pellolta pöytään -strategian tavoitteet ja tuotokset.

Biodiversiteettistrategia sisältää tärkeitä sitoumuksia, joiden myötä 30 prosenttia EU:n merialueista saatetaan suojelun piiriin ja kolmannes tästä alueesta tiukan suojelun piiriin meriekosysteemien ennallistamiseksi, mikä hyödyttää niin ihmisiä kuin ilmastoa. Se sisältää myös sitoumuksia, joilla vahvistetaan herkkien lajien ja luontotyyppien suojelua. Biodiversiteettistrategian tuotoksiin kuuluvan meriympäristön toimintasuunnitelman tarkoituksena on tarjota kehys näiden sitoumusten täytäntöönpanolle. Toimintasuunnitelmassa esitetään toimia kalastus- ja ympäristöpolitiikkojen välisen synergian lisäämiseksi, ja siten sillä pyritään vahvistamaan YKP:n roolia EU:n ympäristötavoitteiden saavuttamisessa. Pellolta pöytään -strategian tavoitteena on puolestaan varmistaa, että kaikkien elintarvikejärjestelmässä mukana olevien alojen ympäristövaikutus on neutraali tai myönteinen, ja siinä kehotetaan nopeuttamaan siirtymistä kestävään kala- ja äyriäistuotantoon.

Myös YKP:n ulkoisen ulottuvuuden ja kansainvälisen ympäristöpolitiikan välistä johdonmukaisuutta on parannettava esimerkiksi alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen, alueellisten merisopimusten sekä kestävää kalastusta koskevien kumppanuussopimusten puitteissa.

Komissio

- kehottaa **jäsenvaltioita** panemaan **meriympäristön toimintasuunnitelmassa** esitetyt toimenpiteet viipymättä täysimääräisesti täytäntöön

- kehottaa **jäsenvaltioita** keskittymään vuoden 2024 kalastusmahdollisuuksia koskevissa keskusteluissa varmistamaan **kestävää enimmäistuottoa koskevan tavoitteen toteutumisen kaikilla merialueilla**

- **aikoo vuosina 2023 ja 2024** keskittyä **kehittämään tieteellisiä lausuntoja EU:n kalastuksenhoidon ekosysteemilähtöisen lähestymistavan tukemiseksi** ohjaamalla vuoropuhelua **tiedeyhteisön ja sidosryhmien** kanssa

- kehottaa **jäsenvaltioita** varmistamaan, että **kertakäyttöisistä muovituotteista annettu direktiivi** pannaan kaikilta osin pikaisesti täytäntöön

[27] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/56/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiapuitedirektiivi).

[28] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta.

[29] Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta.

- kannustaa **kalastajia** osallistumaan ”merten vartijoina” jatkossakin mereen päätyneiden roskien keräämiseen sekä suosimaan biohajoavien materiaalien käyttöä kalastusvälineissä; tähän liittyen he voivat saada koulutusta sekä tukea käytettävissä olevista rahoituslähteistä

- julkaisee vuoteen 2024 mennessä **neljä ohjeasiakirjaa** osana komission tiedonannon ***Kestävämpää ja kilpailukykyisempää EU:n vesiviljelyä koskevat strategiset suuntaviivat vuosiksi 2021–2030***[30] täytäntöönpanoa. Näillä ohjeasiakirjoilla tuetaan alan edistymistä seuraavilla osa-alueilla: i) hyvät hallinto- ja sääntelykäytännöt, ii) alueiden käyttö, iii) ympäristötehokkuus ja iv) ilmastonmuutoksen hillintä.

Pyydysten valikoivuuden lisääminen ja purkamisvelvoitteen täytäntöönpano

Tahattomat saaliit pahentavat meren luonnonvarojen katoa. EU otti vuonna 2013 käyttöön purkamisvelvoitteen, joka velvoittaa purkamaan maihin kaikki saaliit, myös tahattomat, luodakseen siten taloudellisen kannustimen, jolla nopeutetaan siirtymistä valikoivuuden lisäämiseen. Purkamisvelvoite tuli täysimääräisesti voimaan vuonna 2019. Sillä pyritään vähentämään poisheittämistä ja mahdollisuuksien mukaan lopettamaan se kokonaan. Poisheittäminen paitsi tuhlaa merkittävästi luonnonvaroja myös vaikuttaa kielteisellä tavalla meren elollisten luonnonvarojen kestävään hyödyntämiseen ja meriekosysteemeihin sekä kalastuselinkeinon taloudelliseen kannattavuuteen.

Vuonna 2009, ennen vuonna 2013 tehtyä YKP:n uudistusta, Euroopassa kalastussaaliista heitettiin vuosittain pois arviolta 1,7 miljoonaa tonnia (kaikista lajeista), mikä vastaa 23:a prosenttia kokonaissaaliista. Tällä on vakavia kielteisiä ympäristövaikutuksia sekä kohdelajeihin että muihin, sivusaaliina saatuihin lajeihin. Tieteellisten lausuntojen[31] mukaan tahattomien saaliiden määrä pohjakalakantojen sekakalastuksessa monilla EU:n vesillä sijaitsevilla alueilla on edelleen suuri (20–30 % Pohjanmerellä (sen laajemmassa merkityksessä), Kelttienmerellä sekä Biskajanlahdella ja Iberian niemimaan rannikolla). Poisheitettyjen saaliiden määrät vaihtelevat kuitenkin huomattavasti (kohdennetun) kalastuksen ja kalastuslaivaston mukaan. Samalla dokumentoimaton saaliiden poisheittäminen haittaa edelleen tietojen keruuta.

Komission vuonna 2020 käynnistämien tarkastusten tulokset osoittavat, että tarkastetut jäsenvaltiot[32] eivät ole toteuttaneet tarvittavia toimenpiteitä purkamisvelvoitteen tehokkaan valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseksi. Perinteiset valvontamenetelmät (kuten merellä tehtävät tarkastukset ja laiturialueella tai huutokaupassa puretuille saaliille tai kalastuspäiväkirjoille tehdyt tarkastukset) eivät ole riittäviä, sillä niillä saadaan kapea kuva, joka kertoo säännösten noudattamisesta vain tarkastushetkellä.

[30] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – *Kestävämpää ja kilpailukykyisempää EU:n vesiviljelyä koskevat strategiset suuntaviivat vuosiksi 2021–2030* (COM(2021) 236 final).

[31] STECF PLEN 22-01.

[32] Ks. Ranskan ja Espanjan osalta https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/inf_21_4681 ja Irlannin, Belgian ja Alankomaiden osalta https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/inf_21_5342

Ehdotuksessa[33], jonka komissio on tehnyt kalastuksenvalvontajärjestelmän tarkistamisesta, kannatetaan nykyaikaisten valvontakeinojen käyttöä. Komissio jatkaa työtä lainsäätäjien kanssa, jotta tästä tärkeästä lainsäädännöstä saadaan aikaan kunnianhimoinen sopimus. On viitteitä siitä, että koska tehokkaimpia valvonta- ja täytäntöönpanomenetelmiä, kuten sähköistä etävalvontaa ja muita nykyaikaisia valvontavälineitä, ei ole kehitetty eikä niitä käytetä, vaatimuksia jätetään laajasti noudattamatta ja laiton saaliiden dokumentoimaton poisheittäminen on yleistä.[34] Tämä aiheuttaa merkittävän riskin – jos ilmoitetut tiedot eivät vastaa todellisia saalismääriä, tieteellisten lausuntojen laatu heikkenee merkittävästi.

Komissio myöntää, että purkamisvelvoitteen täytäntöönpanoon liittyy rakenteellisia ongelmia. Vaikka kaikki sidosryhmät toteuttavat parhaillaan toimia ja tekevät yhteistyötä tilanteen parantamiseksi, edellä mainittujen puutteiden korjaamiseksi tarvitaan myös muita toimia. Purkamisvelvoitteen käyttöönottoon vuonna 2013 johtaneet perusteet pätevät edelleen, ja velvoitteen pohjalla olevat periaatteet, erityisesti arvokkaiden luonnonvarojen haaskuun välttäminen, ovat entistä tärkeämpiä.

Jäsenvaltioiden ja tiedeyhteisön on tehostettava pyrkimyksiään kerätä oikeanlaista tietoa, jonka avulla ne voivat analysoida purkamisvelvoitteen täytäntöönpanon haasteita. Samalla kalastajia on valistettava paremmin hyödyistä, joita poisheittämisen ja tahattomien saaliiden välttämiseen tähtäävällä politiikalla saadaan aikaan. Kalastajat myös itse tietävät parhaiten, milloin ja missä kannattaa kalastaa ja miten välttää tahattomia saaliita. Siksi on tärkeää antaa vastuu valikoivien kalastusmenetelmien käytöstä kalastajille ja arvostaa heidän pyrkimyksiään suojelun parantamiseksi. Kalastajien olisi osoitettava sitoutumisensa varmistamalla, että aluksilla harjoitettava toiminta on täysin läpinäkyvää, sekä ilmoittamalla saaliistaan täsmällisesti ja toteuttamalla parannuksia valikoivuuden osalta.

YKP:llä pyritään lisäämään pyydysten valikoivuutta, jotta tahattomia saaliita ei saataisi lainkaan. Kalastajien ja jäsenvaltioiden ponnistelujen[35] ansiosta innovatiivisten ja valikoivampien pyydysten kehittämisessä on edistytty. Silti edelleen, neljä vuotta purkamisvelvoitteen täysimittaisen voimaantulon jälkeen, tarvitaan paljon enemmän toimia.

Kuten meriympäristön toimintasuunnitelmassa todetaan, näiden uusien pyydysten ja uusimpien kalastusmenetelmien käyttöä ja käyttöönottoa olisi käytännössä laajennettava. Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä paremmin EMKVR:n kohdennettua tukea tähän tarkoitukseen. Niiden olisi myös edistettävä uuden teknologian laajempaa käyttöä tiedonkeruussa ja kalastuksen optimoinnissa tahattomien saaliiden minimoimiseksi.

Komissio

[33] Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 768/2005, (EY) N:o 1967/2006, (EY) N:o 1005/2008 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/1139 muuttamisesta kalastuksenvalvonnan osalta (COM(2018) 368 final).

[34] https://www.efca.europa.eu/en/content/compliance-evaluation; https://cinea.ec.europa.eu/publications/synthesis-landing-obligation-measures-and-discard-rates_en; https://cinea.ec.europa.eu/publications/synthesis-landing-obligation-measures-and-discard-rates-mediterranean-and-black-sea_en

[35] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle – *Kohti kestävämpää kalastusta EU:ssa: tilannekatsaus ja suuntaviivat vuodeksi 2023*. (COM(2022) 253 final).

- kehottaa **jäsenvaltioita, tiedeyhteisöä, neuvoa-antavia toimikuntia ja tuottajajärjestöjä** toimittamaan komissiolle **kevääseen 2024 mennessä** tärkeimmät purkamisvelvoitteen arvioinnissa tarvittavat tiedot (komissio antaa ohjeet tätä varten)

- laatii **syksyyn 2024 mennessä** purkamisvelvoitteen arviointia koskevan tehtävänkuvauksen, kunhan arvioinnissa käytettävä perustaso on määritetty ja riittävän luotettavat tiedot on kerätty, jotta päättäjillä on tulevaisuudessa käytössään enemmän tietoa voimassa olevien toimenpiteiden tuloksellisuudesta, tehokkuudesta, johdonmukaisuudesta, merkityksellisyydestä ja EU:n tason lisäarvosta.

4. YHTEISEEN KALASTUSPOLITIIKKAAN LIITTYVÄN HALLINNON PARANTAMINEN

YKP:tä ohjaavat hyvän hallinnon periaatteet. Tässä hengessä jäsenvaltiot voivat vuonna 2013 käyttöön otetun alueellisen lähestymistavan myötä tehdä yhteistyötä alueellisissa ryhmissä ja suunnitella alueellisia säilyttämistoimenpiteitä yhteisten suositusten muodossa. YKP:llä myös tiivistetään sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä neuvoa-antavien toimikuntien kautta. Neuvoa-antavat toimikunnat antavat suosituksia komissiolle, jäsenvaltioille ja alueellisille ryhmille, ja niiden kautta kerätään sidosryhmien näkemyksiä säilyttämis- ja hoitotoimenpiteiden kehittämisen tueksi.

Aluksi alueelliset ryhmät keskittyivät pääasiassa järjestäytymiseen sekä purkamisvelvoitteen täytäntöönpanoon. YKP-asetuksen[36] 11 artiklassa säädettyjen, unionin ympäristölainsäädännön ja teknisiä toimenpiteitä koskevan asetuksen[37] mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi tarvittavien säilyttämistoimenpiteiden osalta työ pääsi vauhtiin vasta vuonna 2021. Tämä työ on edistynyt kovin eri tahtiin eri merialueiden osalta.

Kuten meriympäristön toimintasuunnitelmassa todetaan, jäsenvaltioiden on sitouduttava jatkossakin lisäämään alueellisen työn tehokkuutta, vauhtia ja tavoitetasoa erityisesti YKP-asetuksen 11 artiklassa tarkoitetun ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon osalta. Tätä varten jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä huomiota alueellisten ryhmien työskentelyresurssien riittämättömyyteen, lisättävä entisestään sidosryhmien osallistumista ja vahvistettava tieteellistä perustaa. Komissio arvioi meriympäristön toimintasuunnitelman täytäntöönpanon edistymistä biodiversiteettistrategian väliarvioinnissa vuoden 2024 alkupuoliskolla ja harkitsee saavutettua edistystä koskevan arvionsa perusteella ja aloiteoikeutensa puitteissa lisätoimien tarvetta, lainsäädännölliset toimet mukaan lukien.

Komissio

[36] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1380/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta.

[37] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1241, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, kalavarojen säilyttämisestä ja meriekosysteemien suojelemisesta teknisten toimenpiteiden avulla, neuvoston asetusten (EY) N:o 1967/2006, (EY) N:o 1224/2009 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 ja (EU) 2019/1022 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 894/97, (EY) N:o 850/98, (EY) N:o 2549/2000, (EY) N:o 254/2002, (EY) N:o 812/2004 ja (EY) N:o 2187/2005 kumoamisesta.

- kehottaa **jäsenvaltioita** panemaan meriympäristön toimintasuunnitelmassa esitetyt hallintoon liittyvät toimet kaikilta osin täytäntöön vuodesta **2023** lähtien

- kehottaa **jäsenvaltioiden kalastusta käsitteleviä alueellisia ryhmiä** ottamaan sidosryhmät, erityisesti neuvoa-antavat toimikunnat, paremmin mukaan alueellisiin organisaatioihin vuodesta **2023** lähtien, jotta varmistetaan sekä kalastusalan että ympäristöviranomaisten osallistuminen

- kehottaa **jäsenvaltioita** osoittamaan riittävät resurssit alueellisten ryhmien työhön vuodesta **2023** lähtien.

Hyvä hallintotapa perustuu myös avoimuuden lisäämiseen. YKP-asetuksen 17 artiklassa säädetään selvästi, että jäsenvaltioiden on kalastusmahdollisuuksia jakaessaan käytettävä avoimia ja puolueettomia perusteita, mukaan lukien luonteeltaan ympäristölliset, taloudelliset ja sosiaaliset perusteet. Sidosryhmillä on oltava selkeät tiedot siitä, miten jäsenvaltiot jakavat kalastusmahdollisuuksia ja hallinnoivat kalastuslaivaston kapasiteettia kansallisella tasolla. Siksi komissio tekee yhteistyötä tieteellisten elinten ja jäsenvaltioiden kanssa arvioidakseen tarkemmin näiden perusteiden avoimuutta ja niiden yhdenmukaisuutta YKP-asetuksen säännösten kanssa sekä varmistaakseen avoimuuden ja yhdenmukaisuuden toteutumisen. Tämän yhteistyön kautta se myös pyrkii edistämään sellaisten perusteiden käyttöä, joilla voidaan edistää kestäviä kalastuskäytäntöjä ja tukea pienimuotoisen kalastuksen ja rannikkokalastuksen harjoittajia, joiden osuus kaikista EU:ssa rekisteröidyistä kalastusaluksista on lähes 75 prosenttia ja joiden osuus kalastusalan työpaikoista on lähes puolet.

Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden markkinoiden EU-seurantakeskus (EUMOFA)[38] edistää jo nyt kalastus- ja vesiviljelytuotteiden markkinoiden avoimuutta, mutta avoimuutta on vielä lisättävä, jotta kuluttajat voivat tehdä tietoon perustuvia valintoja. Kuten Pellolta pöytään -strategiassa todetaan, on tärkeää jatkaa työtä komission vuodelle 2023 kaavaileman, kestävää elintarvikejärjestelmää koskevan aloitteen parissa yhdenmukaisen EU:n lähestymistavan luomiseksi kestävää elintarviketuotantoa varten.

Kalastuksen ja vesiviljelyn hyvään hallintotapaan kuuluu myös se, että merialueiden käytön sääntely on selkeää, vakaata ja oikeudenmukaista ottaen huomioon talouden eri alojen kasvava kilpailu merialueiden käytöstä. Merten aluesuunnittelua koskevalla direktiivillä[39] luodaan kehys merialueiden käyttöön liittyvien ristiriitojen vähentämiseksi ja monenlaisen merellä tapahtuvan toiminnan synergioiden edistämiseksi. Ennustettavuuden, avoimuuden ja oikeusvarmuuden parantaminen houkuttelee myös investointeja.

Jäsenvaltioiden olisi parannettava tämän direktiivin pohjalta kalastuksenhoitoon ja merten aluesuunnitteluun liittyvien prosessien välistä koordinointia. Myös merten lisääntynyt käyttö muihin tarkoituksiin kuin kalastukseen, esimerkiksi merisuojelualueina tai uusiutuvan energian tuotantoon, edellyttää parempaa alueellista yhteensovittamista merten aluesuunnittelussa laajemmin kuin jäsenvaltioiden tasolla.

Komissio

[38] https://www.eumofa.eu/

[39] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/89/EU, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, merten aluesuunnittelun puitteista.

- **aikoo pyytää tieteellis-teknis-taloudellista kalastuskomiteaa analysoimaan vuonna 2023** perusteita, joiden mukaan jäsenvaltiot jakavat kalastusmahdollisuuksia kansallisella tasolla

- **aikoo käynnistää vuonna 2023 keskustelun jäsenvaltioiden ja sidosryhmien välillä kalastusmahdollisuuksien jakamista koskevan ohjeistuksen laatimiseksi lisätäkseen siten avoimuutta, edistääkseen kestäviä kalastuskäytäntöjä kaikkialla EU:ssa sekä tukeakseen pienimuotoisen kalastuksen ja rannikkokalastuksen harjoittajia.**

5. KALASTUKSEEN LIITTYVIEN INTRESSIEN MUUTTUMINEN EU:N VESIEN ULKOPUOLELLA JA SIIHEN SOPEUTUMINEN

Viimeaikaiset poliittiset ja geopoliittiset tapahtumat, kuten brexit ja Venäjän raaka sota Ukrainaa vastaan, ovat osoittaneet, millainen vaikutus geopoliittisen tilanteen muuttumisella Euroopassa on EU:n kalastuspolitiikkaan ja miten läheinen yhteys kalastuspolitiikalla on merelliseen turvallisuuteen. Brexit sekä Venäjän aloittama sota ovat muuttaneet tiettyjen jäsenvaltioiden kalastuslaivastojen ja myös muiden rannikkovaltioiden intressejä, mikä vaikuttaa rannikkovaltioiden välisiin suhteisiin kalastusalalla.

Kalastussuhteiden dynamiikka Koillis-Atlantin rannikkovaltioiden kanssa ja niiden välillä on muuttunut merkittävästi. Ennen brexitiä EU päätti suurimmasta sallitusta saaliista (TAC) kymmenen lajin osalta yhdessä Norjan kanssa sekä hoiti kolmea kantaa rannikkovaltioiden kanssa. Nyt EU:n ulkopuolisten maiden kanssa jaettavia TACeja on 76 lisää, ja seitsemän lajin TACit sijaitsevat kokonaan Yhdistyneen kuningaskunnan vesillä (joihin EU:lla on kalastusoikeudet). Tämä muuttunut tilanne on aiheuttanut uusia haasteita YKP:n keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden saavuttamiselle. Brexitin jälkeen EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kahdenvälisen suhteen puitteista määrätään kauppa- ja yhteistyösopimuksessa. Siinä käsitellään kalastukseen ja kauppaan liittyviä näkökohtia ja vahvistetaan puitteet Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa vuosittain käytäville neuvotteluille yhteisiä kantoja koskevista kalastusmahdollisuuksista. EU on myös parhaillaan viimeistelemässä uutta kolmenvälistä kalastuksen puitesopimusta Norjan ja Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa. Sopimuksella luodaan uusi foorumi kolmenväliselle yhteistyölle Pohjanmerellä sekä pohja yhteistyölle, työryhmien perustamiselle ja vuosittaisille kuulemisille kolmen sopimuspuolen yhteisiä kalakantoja koskevissa kysymyksissä. Näissä jo olemassa olevissa puitteissa pitäisi pystyä kehittämään tarvittavia hoitotoimenpiteitä kunnioittaen osapuolten lainsäädännöllistä autonomiaa.

Venäjän armoton sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan on tuonut jälleen sodan Eurooppaan ja aiheuttanut uusia vaaroja ja kielteisiä heijastusvaikutuksia merellisen turvallisuuden kannalta. Haasteita aiheuttavat alueelliset kiistat, luonnonvaroista käytävä kilpailu ja merenkulun vapauteen kohdistuvat uhat. Tämä synnyttää uusia jännitteitä Euroopan merialueilla. Tällaisessa muuttuvassa geopoliittisessa tilanteessa EU vahvistaa yhteistyötä samanmielisten kumppaneiden kanssa omassa naapurustossaan ja muilla strategisesti tärkeillä merialueilla. Se on keskeyttänyt Itämerta koskevat kahdenväliset neuvottelut Venäjän kanssa sekä alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen ja Mustanmeren alueen yhteisen merialan toimintaohjelman puitteissa ylläpidetyt yhteydet Venäjään.

Mustanmeren merellisen turvallisuuden muuttuva tilanne aiheuttaa kielteisiä taloudellisia vaikutuksia kalastajille ja rannikkoyhteisöille asianosaisissa EU:n jäsenvaltioissa. Ukrainassa käytävän sodan synnyttämät turvallisuusuhkat, kuten kelluvat ajomiinat, ovat aiheuttaneet häiriöitä kalastustoiminnalle. Sota on myös johtanut biodiversiteetin heikkenemiseen, mikä näkyy erityisesti Mustanmeren valaiden kuolleisuuden hälyttävänä lisääntymisenä.

Ilmastonmuutoksen, rannikko- ja merialueiden ympäristön tilan heikkenemisen ja merellisen turvallisuuden välisiä yhteyksiä käsitellään Euroopan unionin merellisen turvallisuusstrategian ja siihen liittyvän toimintasuunnitelman tulevassa päivityksessä sekä tulevassa yhteisessä tiedonannossa, joka koskee ilmastonmuutosta, ympäristön tilan heikkenemistä, turvallisuutta ja puolustusta.

Komissio

- aikoo **päivittää Euroopan unionin merellistä turvallisuusstrategiaa ja siihen liittyvää toimintasuunnitelmaa vuonna 2023**

- aikoo julkaista **ilmastonmuutosta, ympäristön tilan heikkenemistä, turvallisuutta ja puolustusta koskevan yhteisen tiedonannon**.

6. KESTÄVIEN INNOVAATIOIDEN JA INVESTOINTIEN EDISTÄMINEN YKP:N AVULLA

Kalastus- ja vesiviljelyalan kannattavuus ja vetovoima ovat riippuvaisia myös alan innovointi- ja investointivalmiudesta. Koko arvoketjussa on selkeästi tarvetta kestävälle innovoinnille ja rakenteellisille investoinneille erityisesti energiatehokkuuden parantamiseksi, ekologisesti kestävämpiin kalastusvälineisiin siirtymiseksi, ympäristö- ja ilmastojalanjäljen pienentämiseksi, turvallisuuden parantamiseksi ja työhyvinvoinnin edistämiseksi. Seuraavan sukupolven kalastusalusten ja vesiviljelylaitosten toiminnasta on aiheuduttava vähemmän vaikutuksia ja niiden on käytettävä vähemmän resursseja.

Teknologinen innovointi on myös avainasemassa uusien liiketoimintamahdollisuuksien kehittämisessä ja talouden monipuolistamisessa. Digitaaliteknologia voi tuoda kilpailuetua kalastajille ja vesiviljelyn harjoittajille ja parantaa samalla tiedonkeruuta, valvontaa ja täytäntöönpanoa, jäljitettävyyttä ja tiedon antamista kuluttajille sekä luoda uuden sukupolven työpaikkoja. Digitaaliteknologia tehostaa kalastusta ja vesiviljelyä, helpottaa suoramyyntiä ja edistää avointa, tehokasta ja käyttäjäystävällistä kalastuksen valvontaa ja seurantaa. Esimerkkeinä voidaan mainita sähköiset etävalvontajärjestelmät, kuten kameravalvonta ja anturit, tekoäly, automaattinen tietojen analysointi, konetehon jatkuva mittaaminen ja tallentaminen sekä miehittämättömien ilma-alusten käyttö valvonnassa. Digitaaliteknologia tarjoaa myös mahdollisuuksia kerätä laajemmin tietoa tutkimusten ja päätöksentekoprosessien tueksi, yksinkertaistaa prosesseja sekä vähentää toimijoiden hallinnollista taakkaa tiedonkeruuprosessissa. Tämä on avainasemassa, jotta voidaan luoda tasapuoliset toimintaedellytykset ja tuottaa keskeytyksettä laadukasta tietoa kalakannoista, kuluttajien mieltymyksistä ja ympäristöolosuhteista.

Jäsenvaltioiden olisi huolehdittava, että niiden EMKVR-ohjelmilla saadaan aikaan odotettuja tuloksia innovoinnin, digitalisaation ja energiasiirtymän edistämisessä kalastuksen ja vesiviljelyn arvoketjuissa ja täydennetään näin Horisontti Eurooppa -ohjelmaa sekä siihen

sisältyvää missiota ”Valtamerten ja vesistöjen ennallistaminen vuoteen 2030 mennessä”. Esimerkiksi eurooppalainen valtamerten digitaalinen kaksonen yhdistää tietoa, malleja ja muuta digitaaliteknologiaa ja tuottaa näin kalastuksenhoidon kannalta merkityksellistä tietoa. Komissio kehottaa jäsenvaltioita edistämään tämän digitaalisen tietojärjestelmän kehittämistä erityisesti asettamalla seurantatietonsa ja arviointivälineensä saataville valtamerten digitaalisen kaksosen kautta sekä kannustaa jäsenvaltioita hyödyntämään missioon sisältyviä hankkeita ja muita toimia merten seurantaa koskevien valmiuksiensa parantamiseksi.

Uusia teknologioita ja tekniikoita on kehitettävä ja testattava edelleen, laajennettava niiden käyttöä, luotava niille markkinoita ja tehtävä niistä kohtuuhintaisia sijoittajille. Sidosryhmien olisi tiivistettävä yhteistyötään innovatiivisten hankkeiden puitteissa jakamalla parhaita käytäntöjä ja kehittämällä yhdessä uutta teknologiaa. Niiden olisi hyödynnettävä olemassa olevia yhteistyöprosesseja ja -kanavia. Esimerkiksi älykkään erikoistumisen strategiat ovat tehokas alueellisen innovoinnin mahdollistava väline, jolla voidaan parantaa kalastuksen ja vesiviljelyn arvoketjun kilpailukykyä ja tukea niiden teknologista kehitystä. Komissio tukee jatkossakin tätä prosessia kestävään siniseen talouteen keskittyvän älykkään erikoistumisen strategian ja näitä strategioita varten luodun alustan[40] kautta. Komissio on myös perustanut Euroopan sinisen talouden seurantakeskuksen[41], joka tarjoaa lähes reaaliaikaista tietoa sekä tiedot keskeisistä EU:n sinistä taloutta koskevista sosioekonomisista indikaattoreista. Olisi erittäin tärkeää, että jäsenvaltiot ja sidosryhmät käyttäisivät saatavilla olevia rahoituslähteitä löytääkseen hyödyntämättömiä mahdollisuuksia liiketoiminnan, investointien ja osaamisen saralla sekä hyödyntääkseen EU:n tutkimusresursseja.

Tämän prosessin edistämiseksi ja tukemiseksi komissio aikoo perustaa vuosittain jaettavan palkinnon, joka myönnetään kestävästä innovoinnista kalastusalalla. Palkinnon avulla esitellään alan parhaita käytäntöjä ja helpotetaan niiden levittämistä. Tätä varten komissio pyytää neuvoa-antavia toimikuntia esittämään ehdotuksen palkinnon myöntämisperusteista sekä riippumattoman tuomariston valintaperusteista.

Innovaation tulisi johtaa investointeihin ja parantaa kannattavuusnäkymiä. Kuten energiasiirtymäaloitetta koskevassa tiedonannossa korostetaan, kalastus- ja vesiviljelyalan ilmastovaikutuksia on lievennettävä ja sen kalliiksi käyvää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista on vähennettävä. Energian hintojen noustua jyrkästi vuonna 2022 suurin osa alalla harjoitettavasta toiminnasta on edelleen vaarassa muuttua taloudellisesti kannattamattomaksi. Sen vuoksi arvoketjun energiasiirtymän nopeuttamisessa olisi keskityttävä pienentämään toiminnan energiakustannuksia, samalla kun edistetään Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan sisältyviä ilmastoneutraaliutta, saastumisen vähentämistä ja biodiversiteettiä koskevia tavoitteita. Olemassa olevan teknologian (esimerkiksi sähkö-, hybridi-, tuuli- ja aurinkoenergia) käyttöönottoa on vauhditettava, ja kehittyvän teknologian (esimerkiksi vety) tutkimusta ja testausta on lisättävä.

Yleisesti ottaen tarvitaan lisäinvestointeja suunnitteluun, teknologioihin ja edistyneisiin ratkaisuihin tulevaisuuden alusten energiatehokkuuden parantamiseksi ja kalastuksen valikoivuuden ja optimoinnin sekä täsmäkalastuksen lisäämiseksi. Sama koskee tulevaisuuden vesiviljelylaitoksia, joissa on tarkoitus tuottaa enemmän äyriäisiä, nilviäisiä ja leviä ja pienentää siten vesiviljelyn ympäristö- ja ilmastojalanjälkeä. EU:n julkisella rahoituksella voidaan edistää tällaisia investointeja. Energiasiirtymäaloitteessa pyritään vastaamaan

[40] https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/

[41] https://blue-economy-observatory.ec.europa.eu/index_en

joihinkin näistä haasteista esittämällä mahdollistava kehys, tunnistamalla esteitä ja puuttumalla niihin sekä luomalla rakenteita tämän alan pitkän aikavälin yhteistyötä varten.

Teknologiainnovoinnin lisäksi olisi edistettävä hyviä käytäntöjä, joilla saadaan pienennettyä kalastus- ja vesiviljelyalan ilmasto- ja ympäristöjalanjälkeä. Komissio laatii osana EU:n vesiviljelyä koskevien strategisten suuntaviivojen[42] täytäntöönpanoa ohjeasiakirjan ympäristötehokkuuden parantamiseksi. Siinä käsitellään muun muassa kestävien valkuaisen lähteiden käyttöä rehuissa, rehuhyötysuhdetta, energiatehokkuutta ja uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä sekä alhaisen trofiatason vesiviljelytuotannon, kuten nilviäisten ja levien viljelyn ja integroitujen multitroofisten vesiviljelyjärjestelmien, edistämistä.[43]

Koska osa uusista teknologioista on raskaampia ja vaatii enemmän tilaa kuin perinteiset teknologiat, pyrittäessä edistämään tällaisten uusien teknologioiden käyttöä kalastuslaivastossa huomiota on kiinnitettävä myös alusten tilavuuteen[44], joka on tärkeä tekijä myös turvallisuuden ja työolojen parantamisen kannalta. YKP mahdollistaa yksityiset investoinnit uusiin, kestäviin ja turvallisiin aluksiin, kun samalla varmistetaan, että laivaston kokonaiskalastuskapasiteetti ei kasva. Jäsenvaltiot voivat jakaa kalastuskapasiteettinsa joustavasti YKP:ssä vahvistettujen enimmäismäärien rajoissa ja lisäys-/poistojärjestelmää noudattaen (eli jos laivastoon tulee lisää kapasiteettia, siitä on vastaavasti poistettava vähintään sama määrä kapasiteettia). Kuten lisäys-/poistojärjestelmää koskevassa vuonna 2019 tehdyssä arvioinnissa[45] todettiin, useissa jäsenvaltioissa laivastojen aktiivikäytössä oleva kapasiteetti on pienempi kuin kalastuskapasiteetin sallittu enimmäismäärä. Jäsenvaltiot voivat ja niiden pitäisi tarvittaessa hyödyntää tätä erotusta edistääkseen laivastojen nykyaikaistamista. Tässä kehyksessä edellytetään, että kapasiteettia jaettaessa sitä valvotaan luotettavalla tavalla, moottoriteho mukaan lukien.[46]

Komissio

- kehottaa **jäsenvaltioita** lisäämään kalastuskapasiteetin hallinnoinnin avoimuutta ja joustavuutta **vuodesta 2023 lähtien** yhteistyössä alan kanssa sekä mahdollistamaan kapasiteetin uudelleenkohdentamisen silloin, kun tämä on tarpeen rakenteellisten investointien tekemiseksi aluksiin; tämä voi tapahtua kansallisella ja EU:n rahoitustuella, mikäli investoinnit ovat tukikelpoisia

- kannustaa (osana energiasiirtymäaloitetta perustettua) **energiasiirtymää koskevaa kumppanuutta**, **neuvoa-antavia toimikuntia ja työmarkkinaosapuolia** esittämään **vuoteen 2024 mennessä** konkreettisia, käytännöllisiä ja kestäviä ehdotuksia alusten nykyaikaistamiseksi ja sitä kautta turvallisuuden, energiatehokkuuden ja työolojen parantamiseksi aluksilla

- kehottaa **neuvoa-antavia toimikuntia** osallistumaan vuonna 2023 kalastusalan kestävää innovointia koskevan vuotuisen palkinnon suunnitteluun, jotta palkinto

[42] Ks. alaviite 30.

[43] COM(2022) 592 final ja COM(2021) 236 final.

[44] Tilavuus (ilmaistaan bruttovetoisuutena) on tehon (ilmaistaan kilowatteina) ohella yksi kalastuskapasiteetin määrittelyssä käytettävistä parametreistä.

[45] SWD(2019) 312 final.

[46] Euroopan komissio, meri- ja kalastusasioiden pääosasto, ”Study on engine power verification by Member States: final report”, julkaisutoimisto, 2019, https://data.europa.eu/doi/10.2771/945320

voidaan jakaa ensimmäisen kerran **vuonna 2024**

- kehottaa jäsenvaltioita tukemaan innovointia ja edistämään hyviä käytäntöjä vesiviljelyn alalla sekä edistämään alhaisen trofiatason vesiviljelytuotantoa, kuten nilviäisten ja levien viljelyä ja integroituja multitroofisia vesiviljelyjärjestelmiä (IMTA).

7. YKP:LLÄ SAATU AIKAAN KONKREETTISIA TULOKSIA VUOSIKYMMENEN AIKANA

YKP:n uudistus vuonna 2013 oli taitekohta. Tavallinen lainsäätämisjärjestys ulotettiin koskemaan myös kalastusta, ja lainsäätäjät sopivat uudesta lainsäädäntökehyksestä, jossa yhdistyivät ensimmäistä kertaa EU:n kalastuspolitiikan sosiaalinen, taloudellinen ja ympäristöulottuvuus. Tämä mahdollisti laajemman sitoutumisen, myös alueellisella tasolla, ja paransi yhteistyötä kalastusalan eri sektorien ja muiden sidosryhmien välillä.

Vuosikymmen myöhemmin on saavutettu konkreettista edistystä kohti kestävämmän kalastuksen toteutumista käytännössä. Kalastajat, kansalaisyhteiskunta, jäsenvaltiot ja EU ovat kaikki osallistuneet EU:n kriittisten kalakantojen elvyttämiseen ja toimineet laivastojen kannattavuuden varmistamiseksi. Vuonna 2009 EU:ssa oli vain viisi kestävästi pyydettyä kalakantaa, kun taas vuonna 2022 niitä oli yli 60, ja parannuksia tehdään edelleen. Monivuotiset kalastuksenhoitohoitosuunnitelmat kunnianhimoisine kestävyystavoitteineen muodostavat nyt perustan kalastusmahdollisuuksia koskevalle johdonmukaiselle vuosittaiselle päätöksenteolle. Kalastajat jatkavat ponnistelujaan valikoivuuden lisäämiseksi vähentääkseen siten kalastustoimintansa vaikutuksia meriympäristöön.[47]

Nämä ympäristökestävyyttä koskevat parannukset ja ennustettavuuden paraneminen vakaan lainsäädäntökehyksen ansiosta ovat parantaneet taloudellista suorituskykyä vuoden 2013 jälkeen.[48] On vahvaa näyttöä[49] siitä, että YKP:llä on myös saatu aikaan tehokkaat ja hyvin järjestetyt kala- ja äyriäismarkkinat, jotka edistävät toimitusketjun avoimuutta ja vakautta ja parantavat siten elintarvikehuoltoa.

EU myös näyttää vahvalla kalastuksenhoitokehyksellään maailmanlaajuisesti esimerkkiä kestävän kalastuksen edistämisestä. EU:n ponnistelut olivat ratkaisevassa asemassa esimerkiksi uuden kunnianhimoisen hallinnointikehyksen aikaansaamisessa Välimeren ja Mustanmeren alueille.

---

47 Esimerkkeinä voidaan mainita Itämeren alueella käyttöönotettu uusi kampelapyydys, piikkikampelan kalastuksessa Mustanmeren alueella käyttöönotetut uudet verkot, jotka vähentävät herkkien lajien päätymistä sivusaaliiksi, sekä uusi syvänmerenkatkaravun kalastuksessa käyttöönotettu pohjapyydys, joka on vähentänyt merenpohjaan kohdistuvaa vaikutusta ja polttoaineen kulutusta Välimerellä. Lisäksi Välimerellä saadut kokemukset Columbretesin merisuojelualueelta Espanjassa sekä Adrianmeressä sijaitsevalta Jabukan/Pomon syvänteen kalastusrajoitusalueelta havainnollistavat, miten kaikki toimijat voidaan ottaa mukaan hoitotoimenpiteiden kehittämiseen ja toteuttamiseen. Nämä kokemukset olivat pohjana GFCM:n merkittävälle työlle, jonka lopputuloksena Välimerelle perustettiin kymmenen kalastusrajoitusaluetta.

48 Euroopan komissio, Yhteinen tutkimuskeskus, tieteellis-teknis-taloudellinen kalastuskomitea, ”The 2022 annual economic report on the EU fishing fleet” (STECF 22-06), toim. Virtanen, J., Guillen, J., Prellezo, R. ja Sabatella, E., Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2022.

49 Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhteistä markkinajärjestelyä koskevan asetuksen täytäntöönpanosta (COM(2023) 101).

EU on myös edistänyt alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen toimintaohjelmia. Nämä järjestöt ovat parantaneet kestävyyttä merkittävästi kalastuksenhoito- ja valvontajärjestelmiensä ansiosta. Vuonna 2021 alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen toteuttamista, niiden vastuualueeseen kuuluvia kantoja koskevista 55 säilyttämistoimenpiteestä 54 oli tieteellisten lausuntojen mukaisia. EU on myös tukenut ILO:n sosiaalisia näkökohtia koskevaa työtä useissa alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä[50]. GFCM:n laatimalla vuotta 2030 koskevalla strategialla pyritään edistämään ihmisarvoisen työn periaatetta Välimeren ja Mustanmeren alueella muun muassa kiinnittämällä huomiota oikeudenmukaisiin ja turvallisiin työoloihin ja sosiaalisen suojelun saatavuuteen.

EU:lla oli ratkaiseva rooli myös tonnikalakannan elvyttämisessä romahduksen partaalta kestävälle tasolle. Nyt 87 prosenttia koko maailman kaupallisista tonnikalasaaliista on peräisin kooltaan terveellä tasolla olevista kannoista. EU:n laivaston kalastamien kantojen osalta 17:ää 20:stä alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen vastuualueeseen kuuluvasta tonnikala- ja sen lähilajien kannasta hoidetaan kestävästi.

EU on myös ollut avainasemassa kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolisten merialueiden biologista monimuotoisuutta käsittelevässä konferenssissa (BBNJ) saavutetussa ratkaisevassa edistyksessä. Se johtaa 50 maan kunnianhimoista koalitiota, ja se aikoo toteuttaa kaikki tarvittavat toimet varmistaakseen kunnianhimoisen sopimuksen toteutumisen ripeällä aikataululla vuonna 2023. EU oli keskeisessä roolissa myös sääntelemättömän aavan meren kalastuksen ehkäisemiseksi Pohjoisen jäämeren keskiosassa tehdyn sopimuksen syntymisessä vuonna 2018 sekä tiettyjen kalastustukien kieltämisestä vuonna 2022 tehdyn WTO:n sopimuksen aikaansaamisessa. Lisäksi EU johtaa pyrkimyksiä uusien laajojen merisuojelualueiden perustamiseksi Eteläiselle jäämerelle. EU:n kansainvälinen johtoasema on myös auttanut varmistamaan edistymisen LIS-kalastuksen torjunnassa, jonka osalta se on osoittanut saavuttaneensa parhaat tulokset. Lisäksi kestävää kalastusta koskevat kumppanuussopimukset EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tuottavat molemminpuolista hyötyä sekä EU:lle että kumppanimaille ja niiden väestölle. Viimeisimmät kestävää kalastusta koskevat kumppanuussopimukset sisältävät myös ihmisoikeuksia koskevia lausekkeita, ja niissä otetaan entistä paremmin huomioon paikallisväestön tarpeet.

Vesiviljelyn osalta YKP:n vuoden 2013 uudistuksessa otettiin käyttöön uusia välineitä kestävän vesiviljelyn edistämiseksi. Yhdessä EU:n rahoituksen kanssa näillä on saavutettu edistystä tämän tärkeän alan kestävyyden ja kilpailukyvyn edistämisessä. Komissio hyväksyi vuonna 2021 uudet strategiset suuntaviivat[51], ja jäsenvaltiot päivittivät tarvittaessa vesiviljelyä koskevia kansallisia strategiasuunnitelmiaan suuntaviivojen mukaisesti.

Yhteisestä kalastuspolitiikasta vuonna 2013 annettu asetus takaa kalastusalan tarvitseman vakauden. Sen kulmakivinä ovat edelleen ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys, tehokas alueellinen yhteistyö ja tieteeseen perustuva päätöksenteko. Nämä periaatteet ovat nyt entistä tärkeämpiä paikallisen ruoantuotannon turvaamiseksi ja ympäristövaikutusten ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Kalakantojen elvyttäminen kestävän

[50] Esimerkiksi Kansainvälisessä Atlantin tonnikalojen suojelukomissiossa (ICCAT), Länsi- ja Keski-Tyynenmeren laajasti vaeltavien kalakantojen suojelukomissiossa (WCPFC) ja Intian valtameren tonnikalakomissiossa (IOTC).

[51] Ks. alaviite 30.

enimmäistuoton tason yläpuolelle on edelleen keskeisin edellytys näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Edelleen on kuitenkin ratkaisematta useita haasteita, jotka estävät YKP:n täysimittaisen täytäntöönpanon. Kalastuksen ja vesiviljelyn ympäristö- ja ilmastovaikutusten vähentämiseksi tarvitaan nopeampaa ja rakenteellisempaa muutosta. Tämä on välttämätöntä meriympäristön ennallistamiseksi terveelle tasolle ja elintarviketurvan varmistamiseksi sekä kalastusalan resilienssin parantamiseksi, energiatehokkuuden lisäämiseksi ja ilmastoneutraaliuden edistämiseksi nopeasti. Tämä auttaa säästämään polttoainekustannuksissa ja menestymään vihreää energiaa hyödyntämällä.

Tässä tiedonannossa nostetaan esille useita YKP:n osa-alueita, joilla on vahvistettava täytäntöönpanoa ja/tai joilla tarvitaan lisää arviointeja ja pohdintoja sen varmistamiseksi, että kalastusala, yhteiskunta laajemmin ja luonto pääsevät hyötymään täysimittaisesti kalastuspolitiikan tarjoamista huomattavista mahdollisuuksista. Joitakin näistä osa-alueista käsitellään lisäksi yksityiskohtaisemmin meriympäristön toimintasuunnitelmassa ja energiasiirtymäaloitteessa.

Näitä osa-alueita ovat erityisesti

- purkamisvelvoite ja sen kustannukset ja hyödyt yhteiskunnalle ja kalastajille
- ympäristölainsäädännön ja siihen liittyvän hallinnointijärjestelmän täytäntöönpanon edistäminen
- tietopohjan parantaminen ja ekosysteemilähtöisen lähestymistavan vahvistaminen ottaen samalla huomioon sekä sosioekonomiset että ympäristötavoitteet
- kalastusalan ammattien tulevaisuus ja sukupolvenvaihdos
- EU:n tutkimus- ja rahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen
- kiintiöiden jakaminen kansallisella tasolla ja tämän prosessin avoimuus
- laivaston kapasiteettia koskevat puitteet ja niiden merkitys aluksilla tehtävien rakenteellisten investointien kannalta, mukaan lukien tuki alan energiasiirtymään
- parempien sosiaalisten indikaattoreiden kehittäminen kalastuksenhoito- ja säilyttämistoimenpiteiden valmistelussa käytettävien sosioekonomisten raporttien luotettavuuden lisäämiseksi.

8. KALASTUS- JA MERISOPIMUS LUOTSAA KOHTI TULEVAISUUTTA

Tulevaisuuden YKP:ssä jatketaan viimeisimmän, vuonna 2013 toteutetun uudistuksen jälkeen saavutetun edistyksen pohjalta. Tulevaisuuden YKP:llä mahdollistetaan seuraavat tavoitteet ja tuetaan niitä: i) synergiassa luonnon kanssa harjoitettava kalastus ja vesiviljely, ii) vähemmän vaikutuksia aiheuttavat ja vähemmän resursseja käyttävät kalastusalukset ja vesiviljelylaitokset, iii) kalan ja äyriäisten hyödyntäminen elintarviketurvan varmistamisessa ja EU:n elintarvikejärjestelmien häiriönsietokyvyn ja kestävyyden parantamisessa sekä iv) kalastajat ja vesiviljelyn harjoittajat, jotka voivat kokea ammatissaan tyydytystä, saavat tunnustusta ja pärjäävät taloudellisesti.

Jotta YKP on tarkoituksenmukainen tulevaisuudessa, siinä on otettava huomioon kalastajien ja vesiviljelyn harjoittajien tukeminen ja kannustaminen innovoimaan ja käyttämään uusinta teknologiaa. Innovointi tehostaa kalastus- ja vesiviljelytoimintaa ja parantaa sen

kannattavuutta, ja sen avulla varmistetaan vähähiilinen elintarvikehuolto sekä edistetään valtamerten ja vesistöjen terveyttä ja elintarvikejärjestelmän kestävyyttä. Meriekosysteemien suojelun parantaminen auttaa myös selviytymään ilmastonmuutoksen väistämättömistä vaikutuksista, kuten merten helleaalloista, troofisten olosuhteiden muutoksesta ja happamoitumisesta.

Tulevaisuuden alukset ja kalanviljelylaitokset toimivat huomattavasti energiatehokkaammin ja katkaisevat kalastus- ja vesiviljelyalan riippuvuuden fossiilisista polttoaineista. Alukset kulkevat uusiutuvalla energialla ja uusiutuvilla polttoaineilla ja käyttävät puhtaita ja energianeutraaleja voimanlähteitä, mikä torjuu ilmastonmuutosta ja vähentää merten saastumista. Alukset ovat myös valikoivampia ja tehostavat kalastusta uusimman täsmäkalastusteknologian avulla. YKP:llä myös tuetaan tulevaisuuden kalastajia, jotka käyttävät ekologisesti kestävämpiä pyydyksiä ja toimivat ketterämmin ilmastonmuutoksen, biodiversiteetin heikkenemisen ja merellä tapahtuvien muutosten niin vaatiessa ja kykenevät siirtymään tilapäisesti muuhun sinisen talouden toimintaan ja yhteiskunnallisiin palveluihin helpottaakseen siten kalavaroihin kohdistuvaa painetta. Tulevaisuuden kalastustoiminta on innovatiivista ja turvallista, ja kalastajat toimivat arvokkaassa roolissaan ”merten vartijoina”.

Kaiken lähtökohtana on nykyisten lainsäädännöllisten vaatimusten asianmukaisen täytäntöönpanon varmistaminen, jotta kaikki tarvittavat tiedot, tulokset ja näkemykset ovat saatavilla ja niitä voidaan hyödyntää pohdinnoissa kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa. Kuten tähän tiedonantoon liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa selostetaan, sidosryhmät ovat tehostaneet yhteistyötään YKP:n tavoitteiden saavuttamiseksi ja tasoittaneet näin tietä arvokkaalle yhteistyölle tulevina vuosina.

Tämän tiedonannon laadintaa varten toteutetusta laajasta sidosryhmien kuulemisesta kävi hyvin selvästi ilmi, että kalastus- ja vesiviljelytoiminnassa voidaan saavuttaa kunnianhimoisia tavoitteita sekä kestävyyden että kannattavuuden osalta ainoastaan silloin, kun eri tasoilla toimivien viranomaisten, tiedeyhteisön, kalastajien ja vesiviljelyn harjoittajien ja näitä edustavien järjestöjen sekä kansalaisyhteiskunnan kesken vallitsee yhteistyön ja luottamuksen henki.

Sen vuoksi komissio kehottaa jäsenvaltioita, kalastusalan sidosryhmiä ja tiedeyhteisöä tukemaan tätä kalastus- ja merisopimusta, jolla vahvistetaan yhteinen sitoutuminen nykyisen kalastuspolitiikan täysimittaiseen täytäntöönpanoon ja edistetään tarvittavia pohdintoja ja arviointeja YKP:n tietyistä osa-alueista. Tältä pohjalta kalastuksenhoitajat ja sidosryhmät puolestaan käyvät keskusteluja siitä, miten YKP:ssä otetaan huomioon tulevaisuuden vaatimukset sekä sosiaalisen että ympäristöön liittyvän resilienssin kannalta.

Sopimus rakentuu seuraavien keskeisten periaatteiden ympärille:

- **nykyisten sääntöjen täysimääräinen noudattaminen** kalastuksen kestävän tason varmistamiseksi ja meriekosysteemeihin kohdistuvien kielteisten vaikutusten vähentämiseksi merkittävästi
- hallinnoinnin ja päätöksenteon **avoimuuden** lisääminen sen varmistamiseksi, että kaikki asiaankuuluvat sidosryhmät ovat mukana prosessissa ja ne tuntevat säännöt perusteellisesti
- **hallinnoinnin parantaminen** ja tiiviimmät yhteydet muihin politiikanaloihin sellaisen kokonaisvaltaisemman lähestymistavan kehittämiseksi, jossa puututaan myös muihin meriympäristöön kohdistuviin paineisiin, sekä EU:n ja unionin ulkopuolisten maiden

välisen yhteistyön kehittäminen edelleen tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamiseksi

- **kalastajien roolin tunnustaminen ”merten vartijoina”** sekä puitteiden luominen alan sosioekonomisen resilienssin, ympäristökestävyyden ja sukupolvenvaihdoksen tukemiseksi
- **tulevaisuuteen suuntautuva lähestymistapa, joka perustuu tutkimuksen ja innovoinnin lisäämiseen**, jotta alalla voidaan edistää ilmastoneutraaliutta (muun muassa ”tulevaisuuden alusten” sekä ekologisesti kestävämpien kalastusvälineiden ja menetelmien avulla), tukea täsmäkalastuksen kehittämistä, kehittää kalastajien tulevaisuuden ammatinkuvaa sekä kerätä tarvittavia tietoja politiikan tulevaa kehittämistä varten.

Nykyinen YKP yhdessä tähän tiedonantoon, meriympäristön toimintasuunnitelmaan ja energiasiirtymäaloitteeseen perustuvien toimien kanssa mahdollistavat tiiviimmän osallistumisen ja investointien kasvun tulevaisuudessa. Kalastus- ja merisopimuksen tarkoituksena on kannustaa tekemään työtä yhdessä YKP:n täytäntöönpanossa vaadittavien parannusten aikaansaamiseksi lyhyellä aikavälillä sekä käynnistää uusi keskusteluvaihe kaikkien kalastusalan sidosryhmien välillä. Sopimuksella kannustetaan myös mukauttamaan politiikkaa tarvittaessa, jotta voidaan vastata uusiin haasteisiin ja kehityskulkuihin ja päästä yhteisymmärrykseen yhteisestä tulevaisuuden suunnasta. Jos kaikki sidosryhmät yhdistävät voimansa ja tekevät oman osuutensa, YKP auttaa optimoimaan kalastuksenhoitoa ja hyödyttämään kaikkia kalastukseen ja vesiviljelyyn, meriekosysteemeihin ja rannikkoyhteisöihin kohdistuvien kasvavien haasteiden edessä.